

Tisková zpráva

Vnímání komunitní energetiky

- ⊗ Více než polovina (52 %) respondentů o komunitní energetice nebo energetických společenstvích slyšela, nicméně pouze 3 % ví přesně o co se jedná, čtvrtina (25 %) ví přibližně o co se jedná a 24 % o komunitní energetice slyšelo, ale neví o co jde.
- ⊗ O komunitní energetice a energetických společenstvích jsou více informovaní muži, absolventi vysokých škol a starší věkové skupiny (40-54 let, 55-64 let a 65+ let). Naopak respondenti, kteří o komunitní energetice neslyšeli jsou častěji ženy, respondenti se základní vzděláním a mladší věkové skupiny.
- ⊗ Za důležitý nástroj pro přechod na čistší zdroje energie pokládá komunitní energetiku 45 % respondentů, 36 % si myslí opak, a možnost „neví“ uvedlo 19 % respondentů.
- ⊗ Pouze 2 % respondentů jsou členy, nebo aktuálně plánují stát se členy energetického společenství, dalších 46 % plánuje se zapojit do společenství, pokud se jim naskytne možnost a bude to výhodné. Naopak 8 % dotazovaných by o zapojení zájem nemělo, i kdyby to v jejich domácnosti bylo možné a necelá pětina (19 %) uvedla, že situace jejich domácnosti zapojení do energetického společenství neumožňuje.
- ⊗ Nejčastěji zmiňovaným důvodem pro nezapojení do energetického společenství jsou finanční prostředky, které zmínilo 27 % dotazovaných, dalším často uváděným důvodem je vlastnění nevhodné nemovitosti pro účast v energetickém společenství (23 %), popřípadě absence vlastnictví nemovitosti (20 %).

Zpracovali:

Anna Katrňáková, Martin Ďurďovič

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 587

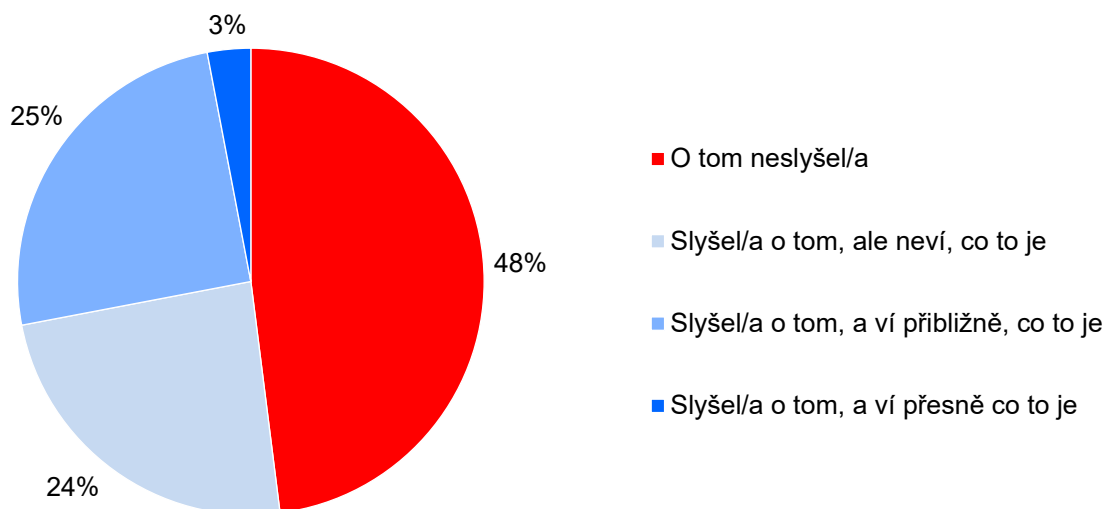

V červnové vlně šetření, na pravděpodobnostním Panelu Naše společnost, zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění bloky otázek týkajících se tématu jaderné energetiky, komunitní energetiky a Zelené dohody pro Evropu. Tato tisková zpráva shrnuje analytické závěry ohledně vnímání komunitní energetiky českou veřejností. Pokládání otázky zjišťovaly obecné povědomí tuzemských občanů o komunitní energetice a energetických společenstvích, vnímané důležitosti komunitní energetiky jako nástroje pro přechod na čistší zdroje energie, nakolik jsou české domácnosti připraveny stát se součástí energetického společenství a jaké jsou hlavní důvody pro nezapojení.

Graf 1 zobrazuje, že více než polovina (52 %) respondentů o komunitní energetice nebo energetických společenstvích slyšela, nicméně pouze 3 % ví přesně o co se jedná, čtvrtina (25 %) ví přibližně o co se jedná a zbylých 24 % o komunitní energetice/energetických společenstvích slyšelo, ale neví o co jde. Naopak 48 % respondentů uvedlo, že o komunitní energetice neslyšelo.

Graf 1: Povědomí o komunitní energetice/energetických společenstvích (%)¹

¹ Znění otázky: „Slyšel/a jste někdy o komunitní energetice nebo energetických společenstvích?“ Varianty odpovědí: ne, o tom jsem neslyšel/a; ano, slyšel/a, ale nevim, co to je; ano, slyšel/a, a vím přibližně, co to je; ano, slyšel/a, a vím přesně, co to je.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Podrobnější analýza ukazuje, že v kontextu komunitní energetiky a energetických společenství jsou více informovaní muži (33 % koncept slyšelo a přibližně ví o co jde), oproti ženám (16 % koncept slyšelo a přibližně ví o co jde), absolventi vysokých škol (39 % koncept slyšelo a přibližně ví o co jde) oproti respondentům se středním vzděláním s maturitou (27 % koncept slyšelo a přibližně ví o co jde) a základním vzděláním (17 % koncept slyšelo a přibližně ví o co jde), starší věkové skupiny (40-54 let, 55-64 let a 65+ let) oproti mladším věkovým skupinám (15-19 let, 20-29 let a 30-39 let), dále obyvatelé Prahy, Plzeňského a Královéhradeckého kraje a ti, kteří se na politické škále orientace zařazují pravocivým směrem. Lepší povědomí o komunitní energetice a energetických společenstvích mají respondenti, kteří souhlasí s využitím jaderné energie k výrobě elektřiny v České republice, ti kteří jsou pro výstavbu nového bloku jaderné elektrárny v Dukovanech, ti, kteří důvěřují vládě o správném rozhodování o jaderné energetice a ti, kteří nemají obavy z využívání jaderné energie u nás.

Naopak respondenti, kteří o komunitní energetice/energetických společenstvích neslyšeli, jsou častěji ženy (56 %) oproti mužům (40 %), respondenti se základním vzděláním (55 %) oproti dotazovaným se středním vzděláním s maturitou (47 %) a s vyšším vzděláním (37 %), mladší věkové skupiny (15-19 let 75 %, 20-29 let 54 %, 30-39 let 55 %) oproti starším věkovým skupinám (40-54 let 48 %, 55-64 let 37 %, 65+ let 45 %), dále obyvatelé Středočeského, Karlovarského, Libereckého, Jihomoravského kraje a kraje Vysočina a respondenti, kteří jsou proti využití jaderné energie k výrobě elektřiny v České republice. Zároveň dotazovaní, kteří o komunitní energetice neslyšeli, také tvoří největší skupinu, která nedovede vyjádřit názor na výstavbu nového bloku jaderné elektrárny v Dukovanech.

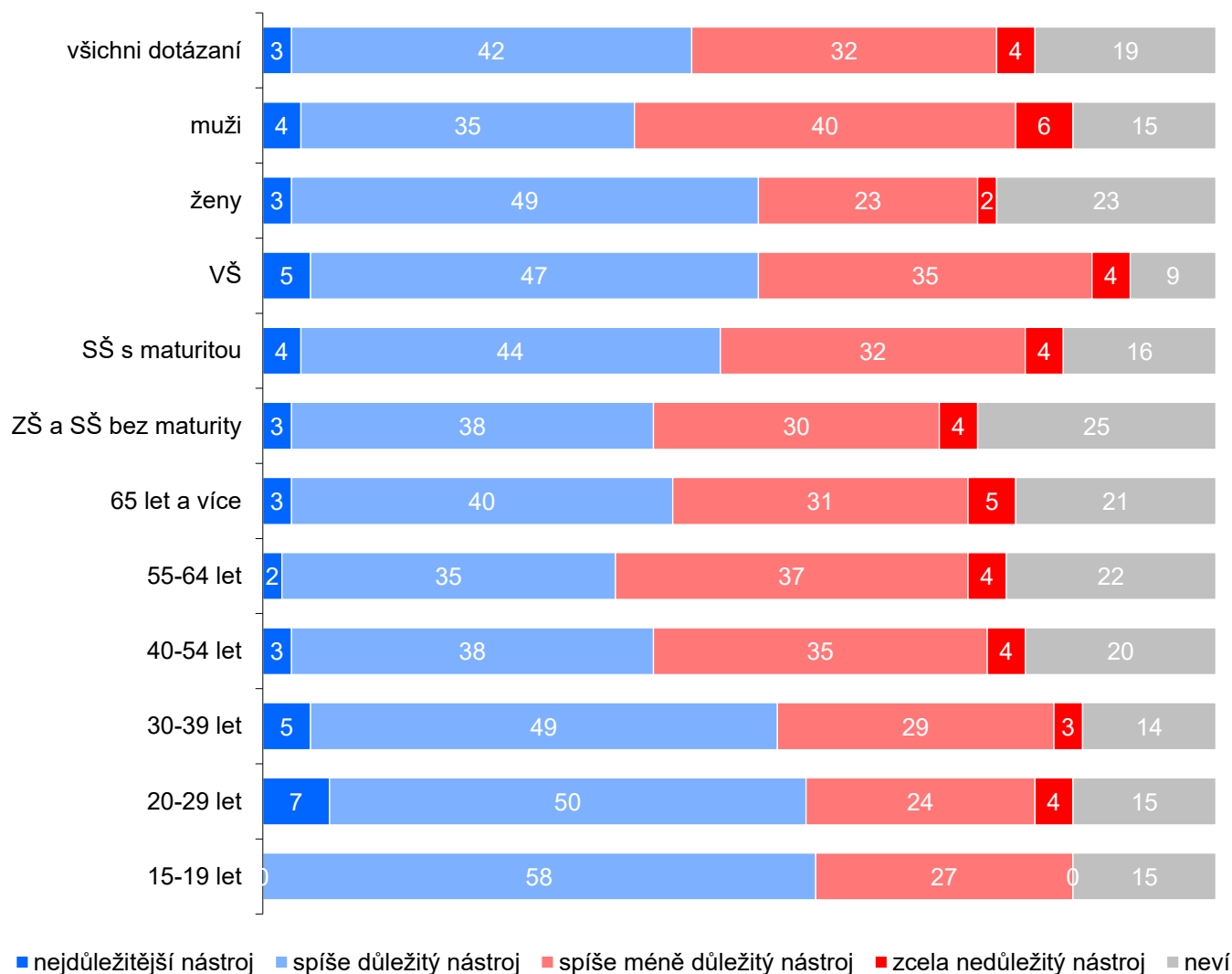
Následně byla v rámci dotazníkového šetření všem respondentům prezentována základní informace o tom, co je komunitní energetika², a na toto téma se zaměřily další dotazy.

Graf 2 zobrazuje nakolik považují respondenti komunitní energetiku a energetická společenství za důležitý nástroj pro přechod na čistší zdroje. V populaci považuje 45 % dotázaných komunitní energetiku za důležitý nástroj při přechodu na čistší zdroje energie (součet podílu „nejdůležitější nástroj“ a „spíše důležitý nástroj“). Naopak více než třetina (36 %) respondentů vnímá komunitní energetiku za nedůležitý nástroj pro přechod na čistší energetické zdroje. Téměř pětina (19 %) uvedla, že neví, nebo nedokáže na danou otázku odpovědět. Graf 2 zobrazuje také rozdíly ve vnímané důležitosti na základě sociodemografických charakteristik. Je patrné, že ženy (52 %), častěji než muži (39 %),

² Znění informace o komunitní energetice: Česká republika přechází na čistší zdroje energie, které mají nižší emise skleníkových plynů a jsou šetrnější k životnímu prostředí. Součástí tohoto přechodu je tzv. komunitní energetika a zakládání energetických společenství v bytových domech nebo obcích, kde se více lidí nebo organizací spojí, aby společně vyráběli a sdíleli energii vyrobenou z obnovitelných zdrojů. Komunitní energetika umožňuje k výrobě energie využívat lokální obnovitelné zdroje, které jsou instalovány buď na majetku ve společném vlastnictví (např. v rámci bytového domu) nebo na majetku ve vlastnictví obce. Lokální výroba a sdílení energie zvyší nezávislost členů daného energetického společenství na vnějším energetickém systému a jeho cenách.

považují komunitní energetiku za důležitý nástroj a také se s rostoucí úrovní dosaženého vzdělání zvyšuje podíl respondentů, kteří považují komunitní energetiku jako důležitý nástroj. Důležitým nástrojem pro přechod na čistší zdroje energie je komunitní energetika také pro mladší věkové skupiny (15-19 let, 20-29 let a 30-39 let).

Graf 2: Důležitost komunitní energetiky/energetických společenství jako nástroje pro přechod na čistší zdroje energie (%)³

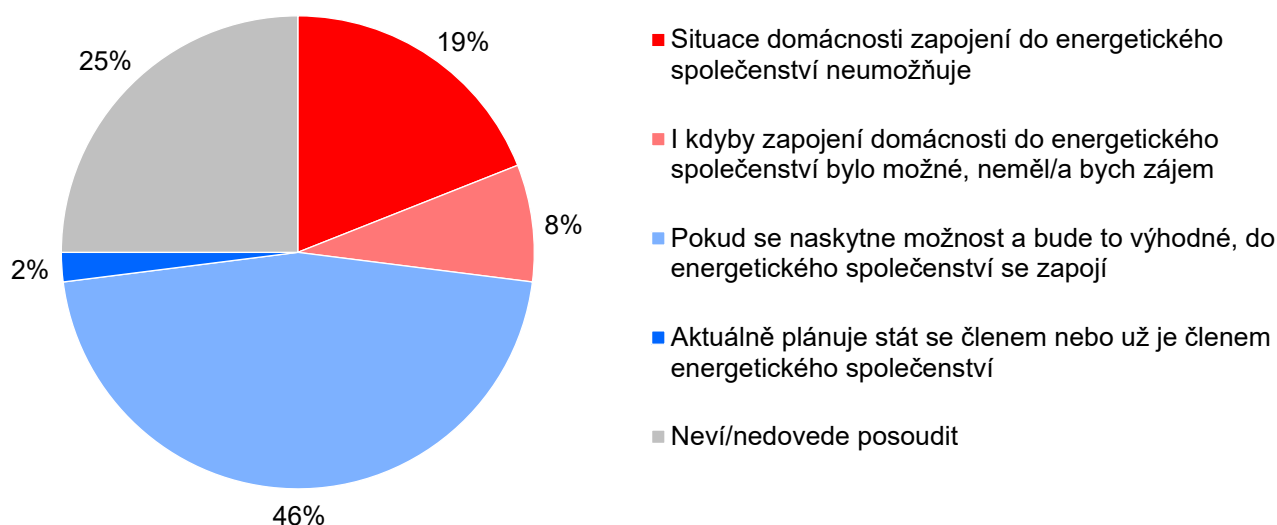
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Komunitní energetiku a energetická společenství vnímají jako důležitý nástroj obyvatelé Prahy, Karlovarského, Libereckého a Olomouckého kraje, ti, kteří se na politické škále konzervativní/liberální zařazují liberálním směrem, respondenti, kteří uvedli, že se zajímají o informace týkající se životního prostředí, ti, kteří souhlasí se Zelenou dohodou pro Evropu a dotazovaní, kteří jsou pro výstavbu nového bloku jaderné elektrárny v Dukovanech.

³ Znění otázky: „Podle Vašeho názoru, jak důležitým nástrojem pro přechod na čistší zdroje výroby energie v ČR jsou komunitní energetika a energetická společenství?“
Varianty odpovědí: nejdůležitějším nástrojem; spíše důležitým nástrojem; spíše méně důležitým nástrojem; zcela nedůležitým nástrojem; nevíte, nedovedete posoudit.

Graf 3 zobrazuje míru připravenosti a zájem české populace k zapojení do energetického společenství. Pouze 2 % respondentů jsou členy, nebo aktuálně plánují stát se členy energetického společenství, dalších 46 % plánuje se zapojit do společenství, pokud se jim naskytne možnost a bude to výhodné. Naopak 8 % dotazovaných by o zapojení zájem nemělo, i kdyby to v jejich domácnosti bylo možné a necelá pětina (19 %) uvedla, že situace jejich domácnosti zapojení do energetického společenství neumožňuje. Čtvrtina dotazovaných (25 %) na danou otázku nedokáže odpovědět nebo situaci nedovede posoudit, přičemž se jedná častěji o ženy (29 %) než muže (23 %) a o respondenty se základním vzděláním (32 %) než respondenty se středním vzděláním s maturitou (25 %) a s vysokoškolským vzděláním (12 %). Nejvíce respondentů, kteří jsou členy energetického společenství, nebo se aktuálně plánují stát členy, jsou z Libereckého, Zlínského, Olomouckého a Jihomoravského kraje.

Graf 3: Mohla by se jeho/její domácnost stát členem energ. společenství (%)⁴

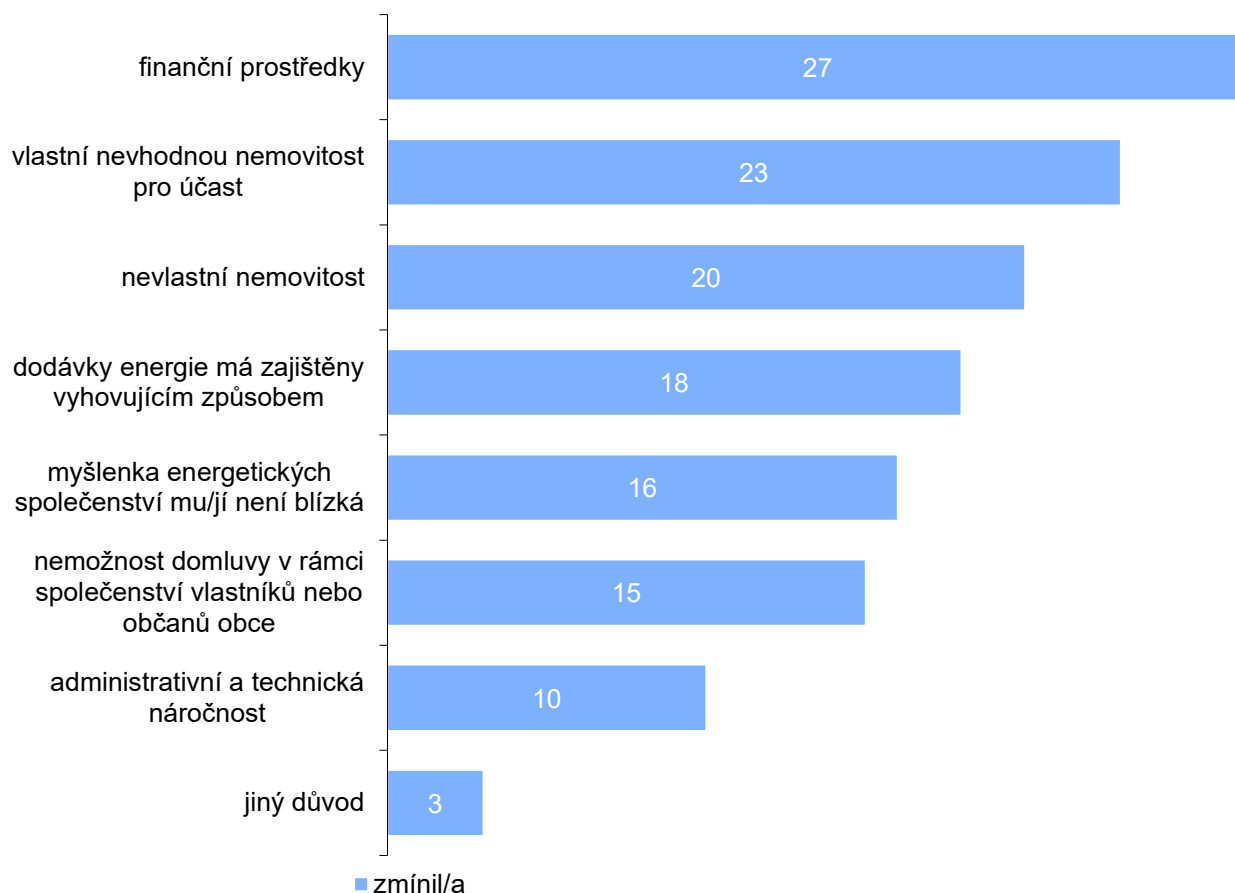
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Následující graf 4 zobrazuje vyfiltrované respondenty, kteří se vyjádřili negativně k možnosti zapojení do energetického společenství – jde tedy o respondenty, kteří v předchozí otázce, zda by se jejich domácnost mohla stát členem energetického společenství, zvolili variantu odpovědi „situace domácnosti zapojení do energetického společenství neumožňuje“ nebo odpověď „i kdyby zapojení domácnosti do energetického společenství bylo možné, neměl/a bych zájem“. Celkem jich bylo 293. Každý z těchto respondentů mohl uvést jeden až tři důvody pro nezapojení do energetického společenství, které považuje za nejvýznamnější.

Graf 4 zobrazuje důvody, které respondenti zmínili pro nezapojení se do energetického společenství. Nejčastěji zmiňovaným důvodem jsou finanční prostředky, které zmínilo 27 % dotazovaných, dalším často uváděným důvodem je vlastnění nevhodné nemovitosti pro účast v energetickém společenství (23 %), popřípadě absence vlastnictví nemovitosti (20 %). Necelá pětina (18 %) respondentů zmínila, že již má dodávky energie zajištěny vyhovujícím způsobem, pro 16 % dotazovaných není myšlenka energetických společenství blízká a 15 % zmiňovalo jako důvod pro nezapojení obtížnou domluvu v rámci společenství vlastníků nebo občanů obce. Desetina respondentů (10 %) zmínilo také administrativní a technickou náročnost zapojení do energetického společenství. 3 % dotázaných vypsalo jiný důvod, který nebyl zmíněn v seznamu důvodů.

⁴ Znění otázky: „Když zvážíte svoji individuální situaci a své možnosti, myslíte, že by se Vaše domácnost v místě bydliště v budoucnu mohla stát aktivním členem energetického společenství? Vyberte odpověď, která Vás nejlépe vystihuje.“ Varianty odpovědí: situace naší domácnosti zapojení do energetického společenství neumožňuje; i kdyby zapojení naší domácnosti do energetického společenství bylo možné, neměl/a bych zájem; pokud se naskytne možnost a bude to výhodné, do energetického společenství se zapojím; aktuálně plánuji stát se členem nebo už jsem členem energetického společenství; nevím, nedovedete odpovědět.

Graf 4: Důvody nezapojení do energetického společenství (n = 293, seřazeno sestupně dle míry zmínění daných důvodů) (%)⁵

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2506, 16. 6. – 30. 6. 2025, 1081 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Tabulka 1 zobrazuje uvedené důvody, které respondenti vypsali nad rámec seznamu vybraných důvodů, jedná se tedy o doslovné výpisy respondentů, kteří zvolili variantu odpovědi „jiný důvod“. Jiný důvod vypsalo konkrétně 9 respondentů z 293.

Tabulka 1: Jiné uvedené důvody nezapojení do energetického společenství

Bál bych se o majetek vůči vyhoření a poplatkům, kdy bude energie přebytek z FV.
 Budu se stěhovat.
 Dělá to na mne dojem cesty zpět do jeskyní.
 Vytváření kmenů, další krok je směna obilí za kůže.
 Je to jen obdoba "uličních výborů", s ekologií to nemá nic společného.

⁵ Znění otázky: „Z jakých důvodů se nezapojíte do energetického společenství? Vyberte jeden až tři nejdůležitější důvody.“ Varianty odpovědí: nevlastním nemovitost; vlastním nemovitost, která není vhodná pro účast v energetického společenství; dodávky energie mám zajištěny vhodujícím způsobem; nemám finanční prostředky pro nákup potřebného technického zařízení; v rámci společenství vlastníků nebo občanů obce bychom se na založení a fungování energetického společenství nedovedli domluvit; proces založení a fungování energetického společenství je příliš administrativně a technicky náročný; myšlenka energetických společenství mi není blízká; jiný důvod, uveďte:...; (n = 293).

Jsem stará 76 let a nevím, jak dlouho ještě budu žít. Teď mi zemřel manžel. Jsem sama.

Jsme v památkově chráněném území.

Nemovitost je poměrně vzdálená od společné zástavby.

Nejsem si jist, zda by bylo možné se připojit do nějakého společenství.

Nevyplatí se finančně, drahé, návratnost žádná, recyklace drahá.

Vyšší náklady než přínos.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Panel Naše společnost 25-06</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>16. 6. 2025 – 30. 6. 2025</i>
Výběr respondentů:	<i>Vicestupňový stratifikovaný náhodný výběr</i>
Strata:	<i>Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště</i>
Opora výběru:	<i>Registr sčítacích obvodů a budov</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1081</i>
Metoda sběru dat:	<i>Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>KE_1, KE_2, KE_3, KE_4a-h_jiny</i>
Kód zprávy:	<i>oe251128</i>
Zveřejněno dne:	<i>28. 11. 2025</i>
Zpracovali:	<i>Anna Katrňáková, Martin Durdovič</i>

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vicestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Udržitelná energetika“ a výzkumného tématu „Udržitelná energetika a společnost“.